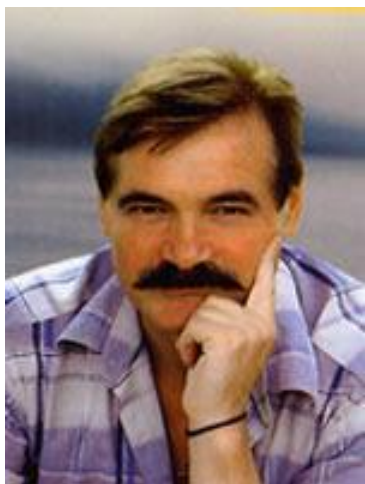

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
al Republicii Moldova
Biblioteca Națională pentru Copii
„Ion Creangă”

SCRIITORII MOLDOVEI – COPILOR

IANOȘ ȚURCANU

Chișinău 2021

„Mi-am spălat sufletul cu poezie...”

(Ianoș Țurcanu)

Poetul, prozatorul, publicistul Ianoș Țurcanu s-a născut la 26 iulie 1951, în s. Pelinia, Râșcani. După spusele poetului, a avut „o copilărie fericită, plină de proșteime și elan sufleteșc, de receptarea romantică a realității, de plenitudine a gândurilor și de conștiință că va deveni neapărat scriitor”.

După absolvirea școlii medii din satul natal se înscrie la Colegiul de Medicină din orașul Bălți (1966). În perioada anilor 1972-1976 urmează studiile la Institutul de Medicină din Krasnodar, Rusia, iar în 1980 devine licențiat, fără frecvență, al Institutului de Literatură Universală „Maxim Gorki” din Moscova.

Activează ca redactor la revistele „Moment poetic”, „Trei iezii”, „Aduceri aminte”, „2 ore + 3 iezii”. Din 1992 până în 2013 lucrează la Departamentul Cultură al Primăriei municipiului Chișinău.

A debutat cu poezii în revista „Moldova”, susținut de referințele poetului Gheorghe Vodă (1973).

Debutează editorial în 1994 cu cartea *Oglinda stranie*, după care au urmat alte volume de versuri, aforisme, epigrame: *Oră de anatomie* (1995), *Ploaie la plus infinit* (1996), *Contur* (1997), *Songuri de buzunar* (2000), *Priviri în oglindă* (2001), *Tatuaje pe nisip* (2003), *Gânduri printre rânduri* (2005), *Inimometru* (2005), *Brevete pentru eternitate* (2006), *Omul mării* (2007), *Cea mai frumoasă vară a iubirii* (2010), *Armonii și disonanțe* (2011), *Clopote de sticlă* (2016), *Terasa cu aromă de cafea* (2020) ș.a.

Poetul Ianoș Țurcanu a scris și multe cărți pentru copii: *În palat la Verde Împărat* (1993), *Doi lei* (1996), *Fulgul fermecat* (1997), *Motanul navigator* (1997), *Cântec de-nceput* (1998), *Alfabetul vesel* (1998), *Insula Madagascar* (2001), *Iepurașul Timică* (2001), *Pițigoii în ciubote* (2002), *Bravo, Mieunache!* (2005), *Șoricelul educat* (2006), *O girafă supărată* (2008), *Un elefant în vagonul-restaurant* (2009), *Melcii nu citesc ziare* (2010, carte-surpriză oferită în dar copiilor în cadrul ediției a XIV-a a Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret), *Fapte bune să aduni* (2011), *Coca-Cola pentru Nola* (2014), *Tangou cu fagure și ace* (2018) ș. a.

Cartea *Dansul florilor* (2016) era selectată în cadrul programului de lectură „Chișinăul citește o carte” (ediția a XIV-a, 2017), iar volumul *Poeme pe trepte încinse* (2018) a fost recomandat pentru lectură în cadrul Campaniei Naționale de promovare a lecturii „Să citim împreună!” (ediția a VIII-a, 2019).

Este autorul a peste 600 de texte de cântece de muzică ușoară, populară și cântece pentru copii.

Opera poetului este tradusă în mai multe limbi: italiană, engleză, rusă, franceză, germană ș.a.

Este membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova (1994), al Uniunii Scriitorilor din România, al Uniunii Mondiale a Literațiilor (Washington, SUA), membru de onoare al Societății Scriitorilor din Târgoviște (2005).

Pentru activitatea sa obține mai multe premii, printre care: Premiul Bibliotecii Naționale (1995, pentru *Oglinda stranie*); Premiul Uniunii Scriitorilor (2001, pentru *Insula Madagascar*); Premiul Bibliotecii „Gh. Asachi” din Iași (2005, pentru *Bravo, Mieunache!*); Premiul Salonului Internațional de Carte (2007, pentru *Omul mării*); Premiul „Mihai Eminescu” pentru poezie la Salonul Internațional de Carte Românească, Iași (2008); Premiul „Grigore Alexandrescu” pentru poezie al Societății Scriitorilor Târgovișteni (2011, pentru *Cea mai frumoasă vară a iubirii*) etc.

Pe parcursul anilor i-au fost acordate mai multe premii în cadrul Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret de la Chișinău: Premiul „Simpatia copiilor” (2008, pentru *O girafă supărată*); Premiul „Cartea anului” (2009, pentru *Un elefant în vagonul-restaurant*); Premiul Ministerului Educației (2012, pentru *Geografia cu minuni*); Premiul Ministerului Tineretului și Sportului al Republicii Moldova (2012, pentru *101 poeme*); Premiul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” (2017, pentru *Dansul florilor*); Premiul Asociației Uniunilor de Creație din Republica Moldova (2019, pentru *Poeme pe trepte încinse*) etc.

Deține Medalia „Mihai Eminescu” (2011) și Medalia Academiei de Științe a Republicii Moldova (2016).

Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu” din Chișinău i-a acordat Premiul pentru poezie „Grigore Vieru”, pentru întreaga creație poetică pentru copii (2017).

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Opera

Armonii și disonanțe / Ianoș Țurcanu; des. de aut.; cop.: Alexandru Bostan. – Chișinău: Grafema Libris, 2011. – 113 p.

Clopote de sticlă / Ianoș Țurcanu; il., cop.: Romeo Schițco. – Chișinău: S.n., 2016. – 128 p.: il.

Dansul florilor / Ianoș Țurcanu; il.: Olga Cazacu. – Chișinău: Prut Internațional, 2016. – 32 p.: il. color.

Fapte bune să aduni / Ianoș Țurcanu; il.: Nadia Olaru. – Chișinău: Prut Internațional, 2011. – 32 p.: il.

Geografia cu minuni: Cele mai frumoase poezii pentru copii / Ianoș Țurcanu; des.: Daniela Sălăjan. – Iași: Princeps Edit, 2011. – 116 p.: il. – (Copilăria tuturor).

Melcii nu citesc ziare / Ianoș Țurcanu; il.: Olga Cazacu. – Chișinău: Prut Internațional, 2010. – 23 [1] p.: il.

Poeme pe trepte încinse: poezie / Ianoș Țurcanu; cop.: Sergiu Stanciu. – Chișinău: Prut, 2018. – 208 p.

Tangou cu fagure și ace / Ianoș Țurcanu; cop.: Sergiu Stanciu. – Chișinău: Prut Internațional, 2018. – 64 p.

Referințe critice

Ianoș Țurcanu: biobibliografie / Bibl. Mun. „B.P. Hasdeu”, Filiala „Transilvania”, Centrul de Informare și Documentare, Chișinău; alcăt.: Ludmila Capița. – Chișinău: Grafema Libris, 2011. – 184 p.: fot.

Cimpoi, Mihai. Iubirea și tristețea în ecuații lirice / Mihai Cimpoi // Țurcanu, Ianoș. Izgonirea din Eden: versuri și aforisme / Ianoș Țurcanu. – Chișinău: Reclama, 2008. – P. 214-216.

Ciocanu, Ion. Confirmarea vocației și imperativul exigenței / Ion Ciocanu // Țurcanu, Ianoș. Armonii și disonanțe / Ianoș Țurcanu. – Chișinău, 2011. – P. 91-96.

Ianoș Țurcanu // Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților: dicț. biobibliogr. / Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă”; alcăt.: Elena Cugut, Maria Harea. – Chișinău, 2004. – P. 376-379.

Ianoș Țurcanu: „Aroma de mere” // Scobioală, Aurel. Scriitorii când erau copii / Aurel Scobioală. – Ed. a 2-a. – Chișinău, 2015. – P. 236-238.

Ianoș Țurcanu: Un mesaj spiritual comun // Stan, Mihai. Conferirea: convorbiri și confesiuni / Mihai Stan. – Târgoviște, 2009. – P. 346-352.

Referințe

Ianoș Țurcanu este, înainte de toate, un poet al iubirii, văzând în acest sentiment o expresie a deplinătății.

Mihai Cimpoi

Poezia lui Ianoș Țurcanu este cursivă și sobră, consfințind tradiția orală și cea clasică, fluența ritmică și parfumul îmbătător al eufoniei, specifice versificației moderne.

Tudor Palladi

Ianoș Țurcanu este poetul care scrie cu sufletul unui adolescent îndrăgostit, pentru alte suflete iubitoare de frumos. Poezia sa te atrage ca un magnet și te fascinează prin frumusețea versului.

Victor Adam

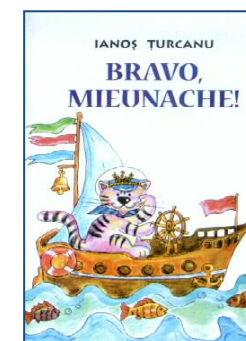
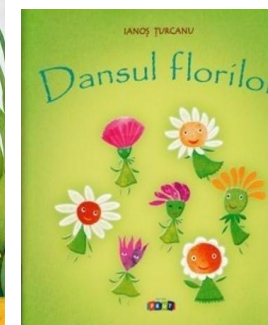
În majoritatea cărților îl descoperim pe Ianoș Țurcanu ludicul, pe cel care se copilărește frumos, aici el se simte cel mai bine, pentru că se joacă cu har și cu umor. Copilăria e tocmai cadoul pe care-l face viața fiecăruia dintre noi, e universul plin de miracole.

Nicolae Busuioc

Ianoș Țurcanu este un poet care știe să vorbească de la suflet la suflet și cu cei mici. (...)

Citind, înveți a fi vesel și glumeț, a privi lucrurile fără complexe. Autorul pare a rămâne în umbra cuvintelor, dar mânuind abil vibrația acestora, sugestia artistică, raza bunei dispoziții.

Galina Furdui

*Alcătuitor: Sabina Dodul
Responsabil de ediție: Eugenia Bejan*